

Trijumf estetskog kriterija

**Muzej savremene
umetnosti u
Beogradu —
događaj
prvorazrednog
značenja**

Ove bilješke nemaju pretenziju da dadu konačni sud o jednom događaju prvorazrednog značenja za jugoslavensku kulturu, o otvaranju **Muzeja savremene umetnosti** u Beogradu. Ta ustanova sa svojih 3000 umjetnina u fundusima od kojih je 800 sada izloženo u novoj zgradi na lijevoj obali Save potpuno prelazi mogućnost jednogokratnog sagledavanja koje bi, kolikogod bilo ambiciozno, sadržalo i divljenje i objektivnost. Zato ove retke treba shvatiti kao strogo lične, ponešto subjektivne »impresije s izložbe«.

Zadivljuje koncepcija muzeja u cjelini. Jer, to je morao biti sinopsis povijesti likovnih umjetnosti jugoslavenskih naroda u XX stoljeću, vrlo određen u definiciji pojedinih ličnosti, rigorozan u izboru materijala a istodobno obuhvatan kako bi dočarao opću atmosferu jedne epohe. Zatim kriterij. Trenutni postav Muzeja savremene umetnosti potpuni je trijumf estetskog kriterija. Ovo je vrlo značajan moment u vrednovanju jugoslavenske kulturne baštine i on stvara i otvara nove šanse koje kritika i historija umjetnosti ne bi smjele propustiti. Muzej je sistematizirao materijal. On povijesti umjetnosti i kritici zapravo uputio izazov. Jer, naposljetku, ovakav postav kakav jest, ova konkretna kritička selekcija nije jedino moguća, njezine kvalitete nisu neranjive. Samo, trebat će truda i vremena da se pokaže i dokaže da postoji nešto cjelovitije i potpunije. Da ta selekcija nije posljednja i jedino moguća.

Ovaj polemički smisao postava i smješta muzej u suvremenost. On ne podastire pred posjetioca samo užitak već mu postavlja i zapreke. On nije fosiliziran, hermetičan, steriliziran. On je otvoren, načet svojim vlastitim postajanjem u vremenu nesigurnih kriterija i svakojakih promjena.

Muzej savremene umetnosti nije panorama likovne umjetnosti naših naroda u XX stoljeću već je demonstracija zakonitosti koje su vladale u procesima tog razdoblja. I pored tako brojnih stilova i obilja stvaralačkih individualnosti izloženi materijal ostavlja dojam cjelovitosti. Suprotni stilovi, različiti pristupi sadržaju stvaranja ne isključuju se međusobno. Naprotiv, jedni su drugima uvjetovani. Muzej je sada dokazao bezrezervno da je jugoslavenska umjetnost XX stoljeća jedan zakonomjerni razvoj i danas ni najokorjeliji skeptici ne mogu poreći punu snagu njegovog prisustva i sudjelovanja u evropskom likovnom stvaralaštvu.

Ta ustanova je dobila novu zgradu, moderno opremljenu čime je Beograd stekao prednost pred našim ostalim likovnim centrima. U urbanistički još nedorečenom predjelu na lijevoj obali, u Novom Beogradu ovo zdanje sada djeluje izolirano i ne bi se pouzdano moglo reći da se njegov inače moderan eksterijer sretno uklapa u vizure što se otvaraju pred posjetiocem na tom mjestu (Između zgrade CK SKJ i mosta na Savi).

Unutrašnji prostor riješen je funkcionalno i zadovoljava najviše muzejsko-galerijske zahtjeve. On se kontinuirano razvija u nekoliko etapa malih visinskih razlika, omogućujući postepeno promatranje bez velikih prekida. Uz pomoć pokretnih panoa i zidova moguće je pojedine prostore zatvoriti u manje, intimnije arhitektonske ansamble. Sistemom galerija osigurana je velika preglednost u vrlo složenim vizurama, a veliki stakleni zidovi omogućuju posjetiocima stalno komuniciranje s okolnim pejzažom.

V. MALEKOVIC

**Zgrada Muzeja savremene umetnosti
u Novom Beogradu**